Samen sleutelen aan de basis van de samenleving

Impactimpressie
Vereniging VrijwilligerswerkNL
2025 en verder

5 “Nog niet zo naar vrijwilligerswerk gekeken”

7 “Ruimte om kennis te delen”

9 “Minder wantrouwen, meer vertrouwen”

11 “Binnen de vereniging gevoed met kennis”

13 “Ervaring om in andere denkwijze te duiken”

16 “Werken met nieuwkomers een verrijking”

18 “Een manier om een aantrekkelijke werkgever te zijn”

Vereniging
VrijwilligerswerkNL

Voorwoord

Beste lezer,

Met trots presenteer ik deze impactverhalen. Ze tonen meer dan cijfers; ze laten zien wat we samen kunnen bereiken en waar onze gezamenlijke potentie ligt. Hoe we samen aan systemen kunnen sleutelen zodat die voor de samenleving gaan werken.

Dankzij de alliantie met de werkgeversvereniging AWVN is vrijwilligerswerk in 2025 onderwerp van gesprek in arbeidsvoorwaarden geworden. Via #Meedoenbalies, zoals in Arnhem, slaan nieuwkomers een brug naar onze samenleving.

De toekomst vraagt om continue vernieuwing. De 'Jongerenready'-strategie nodigt uit tot een cultuuromslag: we moeten onze organisaties aanpassen aan een nieuwe generatie. En via netwerken zoals die van vrijwilligerscentrales werken we aan deskundigheid, want delen betekent vermenigvuldigen.

Natuurlijk blijven uitdagingen bestaan. De regeldruk is nog steeds een zware last voor lokale vrijwilligersinitiatieven. Onze strijd voor minder bureaucratie en meer vertrouwen is onophoudelijk, want zonder ruimte verdwijnt de spontane kracht van mensen. In 2026 en verder gaan we aan de slag met de *Handreiking gemeentebreed kader vrijwillige inzet*, samen met overheden.

Uiteindelijk draait alles om het zien van de waarde van vrijwillige inzet. Onze documentaire 'Echt...vrij' laat zien dat vrijwilligerswerk mede de infrastructuur van onze democratie vormt. Het gaat over vrijheid, rechtvaardigheid en verbinding. Erkenning van waarde geeft kracht, dat zien we aan de winnaars van de Nationale Vrijwilligersprijzen.

Deze verhalen bewijzen dat we samen een verschil maken. Elke inzet telt en de toekomst wordt geschreven door de daden en ideeën van vrijwilligers. Laten we deze kracht faciliteren en bovenal zeer serieus nemen; het is niet voor niets het Internationaal Jaar van de Vrijwilliger en Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Vrijwilligers werken aan duurzaamheid, op alle vlakken.

Met vriendelijke groet,

Laila Ait Baali
Directeur-bestuurder Vereniging VrijwilligerswerkNL

Laila Ait Baali
Foto: Dirk Kome

Inhoud

Vereniging VrijwilligerswerkNL in cijfers 4

Documentaire
Zichtbaar maken van maatschappelijke betekenis: anders kijken naar en denken over vrijwilligerswerk 5

Samen ouder worden
Een vliegwiel voor volwaardige participatie van ouderen 7

Regeldruk
De ernst is doorgedrongen qua regeldruk, nu de actie nog 9

Deskundigheid
Adviseurs vrijwillige inzet ontwikkelen zich bij VrijwilligerswerkNL 11

Klaar voor jongeren
Jongeren ready organisaties voor toekomstbestendig veld 13

Nieuwkomers
De verrijking van #Meedoen door nieuwkomers 16

Medewerkersvrijwilligerswerk
De impact van maatschappelijke samenwerking 18

Vereniging VrijwilligerswerkNL in cijfers

374 leden

29 medewerkers, inclusief bestuur, vrijwilligers en tijdelijke medewerkers

6.400 communityleden vrijwilligersorganisaties,

651 communityleden vrijwilligerscentrales

10.000 deelnemers Vrijwilligerswerkacademie.nl

7.699 certificaathouders Instructie *Verantwoord Alcohol schenken*

897 deelnemers aan de e-learning *Werven van Vrijwilligers*

30.000 bezoekers website regelgeving

90.000 bezoekers website medewerkersvrijwilligerswerk

100+ workshops, voorlichtingen en klankbordgroepbijeenkomsten

43.000 nieuwkomers gematcht

348 aanmeldingen voor de *Nationale Vrijwilligersprijzen*

1 magazine *Echt...vrij*

1 documentaire *Echt...vrij*

60 opgeleide adviseurs vrijwilligersbeleid

1.452 gebruikers *Zelfevaluatie Vrijwillige Inzet* bij 193 organisaties

162 adviestrajecten sociale veiligheid

28 regionale en lokale lerende praktijken *Samen Ouder Worden*

60 meedenkende en -werkende organisaties *Internationaal Jaar van de Vrijwilliger*

Scan de QR-code of klik hier om ons jaarverslag 2025 te lezen (pdf)

Zichtbaar maken van maatschappelijke betekenis: anders kijken naar en denken over vrijwilligerswerk

“Zo heb ik nog niet eerder naar vrijwilligerswerk gekeken.” Clara Henkes, beleidsmedewerker bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, was verrast over de documentaire ‘Echt…vrij’ die werd getoond tijdens de uitreiking van de Vrijwilligersprijzen in 2025. Het is precies wat VrijwilligerswerkNL voor ogen heeft als het gaat om het zichtbaar maken van waarde van vrijwilligerswerk.

VrijwilligerswerkNL gelooft dat vrijwilligersinitiatieven de stille infrastructuur van onze samenleving vormen. Daarom maken we met de Nationale Vrijwilligersprijzen hun impact zichtbaar en geven we waardering die verder gaat dan applaus. We willen die waardering verbreden: vrijwilligerswerk wordt vaak gezien als iets dat lief is, terwijl het óók gaat over veerkracht, kansengelijkheid, rechtvaardigheid, gezondheid, een gezonde leefomgeving, veiligheid en samenleven. Door het verhaal van vrijwilligerswerk vanuit meerdere frames te vertellen, krijgt de samenleving de boodschap wél: dit is geen bijzaak, maar een noodzakelijke kracht die Nederland draaiende en verbonden houdt.

Relatie tussen vrijwilligerswerk, vrijheid en democratie

In het kader van de Nationale Vrijwilligersprijzen maakten we het afgelopen jaar een documentaire waarin we de relatie tussen vrijwilligerswerk, vrijheid en democratie benoemen. We spraken experts en volgden vrijwilligers in hun dagelijkse praktijk en legden vast wat zij betekenen voor mensen en buurten: van kleine, persoonlijke doorbraken tot structurele verbetering van samenhang en veerkracht. De documentaire combineert korte portretten met reflectie op grotere thema’s, zoals de betekenis van vrijheid en democratie voor het vrijwilligerswerk. De film ging in première tijdens de uitreiking van de Nationale Vrijwilligersprijzen en is daarna ingezet voor werving, inspiratie en erkenning van vrijwilligers en maatschappelijke organisaties.

“Nog niet zo naar vrijwilligerswerk gekeken.”

Clara Henkes
Ministerie van VWS

Beeld zegt meer dan duizend woorden

Beleidsmedewerker Clara was een van de kijkers. Vooral de jongeren van het pop- en cultuurpodium Splotz maakten indruk op haar. “In de documentaire zie je hoe ze samen een jaarlijks festival neerzetten en voel je hun intrinsieke motivatie. Ik weet vanuit gesprekken met bestuurders wel hoeveel vrijwilligerswerk betekent voor mensen, maar om het echt zo in beeld te zien, vond ik indrukwekkend. Je ziet blijdschap, opluchting en trots: pure emoties. Dan zegt zo’n beeld toch meer dan duizend woorden. Voor mij is het fijn om zoiets met eigen ogen te zien. Het geeft me nog meer motivatie en het besef dat ik een mooie baan heb, waarin ik zulke intrinsiek gemotiveerde mensen kan ondersteunen vanuit mijn rol.”

Meer vertrouwen en waardering door erkenning

Hoewel ze niet in de documentaire voorkwamen, merkte ook de winnaar van de Vrijwilligersprijzen – de Winterswijkse Uitdaging – dat ze door hun nominatie en winst een geweldige boost hebben gekregen. “Waar we voorheen door het lokale bestuur en ambtenaren soms nog wat argwanend werden aangekeken, is dat beeld door de erkenning volledig veranderd en worden we serieuzer genomen. We merken nu veel meer vertrouwen en waardering. Ook richting het publiek heeft het veel gedaan. Het positivisme dat is ontstaan, zorgt ervoor dat mensen ons makkelijker weten te vinden. We zien dat vrijwilligers zich spontaan aanmelden, simpelweg omdat ze zich aangesproken voelen door ons verhaal dat zichtbaar is geweest.” Daarnaast heeft de grootste impact volgens manager Harrie Garritsen intern plaatsgevonden. “Voor onze vrijwilligers betekent deze erkenning enorm veel: het bevestigt dat hun inzet gezien en gewaardeerd wordt, ook door een externe partij. Dat werkt ontzettend motiverend en versterkt het gevoel van trots en verbondenheid binnen de organisatie.”

Zichtbaar maken van maatschappelijke betekenis

Dat de waarde van vrijwillige inzet in zijn volledigheid getoond wordt is van maatschappelijk belang. Naast de klassieke ‘vrijwilligersprijzen’ merken we dat ook andere manieren bijdragen aan het tonen van de impact. De documentaire bood organisaties taal en beelden om hun rol anders te duiden en gaf partners een scherper inzicht in de maatschappelijke betekenis van hun betrokkenheid. In 2025 lag de nadruk op het neerzetten van dit nieuwe beeld. Het daadwerkelijk zichtbaar maken van de meetbare impact van vrijwilligerswerk volgt in 2026. Daarmee vormt ‘Echt…vrij’ het begin van een verandering anders kijken naar en denken over vrijwilligerswerk die in het komende jaar verder wordt verdiept en geconcretiseerd.

Website: www.vrijwilligersprijzen.nl
Klik hier of scan de QR-code om de documentaire ‘Echt… vrij’ te bekijken.

Een vliegwiel voor volwaardige participatie van ouderen

Een bron van kracht, kennis en talent. Zo ziet VrijwilligerswerkNL de ouderen van Nederland. Niet als een doelgroep die ontvangt, maar als één die geeft. Met het programma Samen Ouder Worden geven we richting aan een maatschappelijke beweging waarin ouderen volwaardige partners zijn in het vormgeven van een leefbare en verbonden samenleving. Dit doen we niet alleen, maar samen met lokale partners door het hele land.

Eén van die partners is Julia Muller. Zij is als regiomanager van Handje Helpen en projectleider van het Netwerk Informele Zorg Utrecht betrokken bij Samen Ouder Worden in die regio. “Een van de vraagstukken waar we ons nu mee bezighouden, is de samenwerking tussen formele en informele zorg. Met de toenemende vergrijzing neemt de druk op de formele zorg toe en is informele zorg harder nodig dan ooit. Hoe sluit je zo goed mogelijk op elkaar aan, hoe werk je samen, en wie doet eigenlijk wat? Dat vraagt samenwerking en afstemming.”

Julia Muller
Handjehelpen

“Ruimte om kennis te delen.”

Eindelijk ruimte om expertise te delen

Al geruime tijd hield Julia zich bezig met dit vraagstuk. De kennis die ze hierover had en de succesvolle aanpak wilde ze graag vastleggen en gemeenteoverstijgend delen. “Er waren al veel verzoeken om meer landelijke kennis te delen, en dit deed ik bij mijn lokale opdracht, terwijl ik er amper ruimte voor had. Dankzij Samen Ouder Worden kreeg ik deze rol binnen het programma en kon ik de tijd nemen om hier echt mee bezig te zijn. Dat is enorm waardevol, want op deze manier kon ik bijdragen aan een *learning community*, waarbij niet iedereen opnieuw het wiel hoeft uit te vinden.”

Verbinding formeel en informeel

“Iets wat bijvoorbeeld bij ons in Utrecht heel goed werkt, is om ambassadeurs uit de informele zorg aan te laten sluiten bij de formele zorg. Het gaat bijvoorbeeld om casuïstiekoverleggen. De vragen worden dan heel concreet: welke vrijwilliger heb je nodig in een bepaalde situatie en bij welke organisatie moet je dan aankloppen om tot een effectieve inzet te komen? In Utrecht zijn we hier al tien jaar mee bezig, andere gemeenten beginnen hier nu net mee. Het is enorm waardevol om de kennis en informatie te delen en om niet het wiel opnieuw uit te hoeven vinden.”

Bij de gemeenteoverstijgende overleggen kan Julia niet alleen haar eigen kennis en ervaring delen; ze leert zelf ook veel van andere gemeenten. “Je inspireert elkaar om verder te komen.”

Website: www.samenouderworden.nl

Vereniging
Vrijwilligerswerk NL

De ernst is doorgedrongen qua regeldruk, nu de actie nog

‘Vroeger in één avond geregeld, nu veertig uur aan papierwerk’. Maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven hebben nog altijd te maken met zware regeldruk. Bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen beloofden maar liefst negen politieke partijen iets te doen aan regeldruk voor vrijwilligers. Dat lijkt heel wat, maar als je je bedenkt dat dit in 2023 ook het geval was, begrijp je waarom VrijwilligerswerkNL zich sterk blijft maken om regeldruk te verminderen.

De enorme hoeveelheid papierwerk werd genoemd door een respondent van een enquête van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK), waaraan 130 organisatoren van dorpsfeesten en festivals door heel Nederland deelnamen. “Deze feesten zijn het sociale cement van onze dorpen,” zegt Maarten Koreman, medewerker beleid LVKK. “Ze zorgen voor verbinding tussen generaties, identiteit en leefbaarheid in het dorp. Helaas geeft 72% van de organisatoren aan dat de regeldruk hun enthousiasme vermindert en bij een deel staat zelfs het voortbestaan van het evenement op het spel. De stijgende regeldruk zorgt ervoor dat vrijwilligers afhaken.”

“Voortbestaan van evenementen op het spel.”

Maarten Koreman
Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen

Niet het meest motiverende en moeilijk te begrijpen

De organisatoren van dorpsfeesten en andere lokale evenement zijn niet de enigen die last ervaren van de zware regeldruk. Ook bijvoorbeeld sportclubs lopen ertegenaan. Jaap van Sijs, voorzitter van een atletiekvereniging legt uit waar het klemt. “Eigenlijk kan je wel stellen dat niemand het echt leuk vindt om administratief uitzoekwerk te doen. De AVG en die andere wetgevingen zijn niet de meest motiverende om uit te zoeken. Er is niemand die in het bestuur is gekomen om wetgeving uit te gaan zitten uitpluizen die heel moeilijk te begrijpen is. Het vereist echt een verdieping en soms moet er zelfs een externe adviseur ingehuurd worden. Ook is het een emotionele belasting, want mensen zijn echt bang dat ze het verkeerd doen en dat ze te maken krijgen met claims.”

De ernst is doorgedrongen

Hoewel er door de overheid sinds het verschijnen van een rapport over regeldruk in 2023 wel aan de slag is gegaan, blijven concrete successen nog uit. “Wel is erger voorkomen en lijkt de ernst goed doorgedrongen”, merkt belangenbehartiger Mark Molenaar van VrijwilligerswerkNL op. “Op www.stopregeldruk.nl is het rapport uit 2023 terug te vinden. Hierin staan ook een flink aantal beleidsadviezen. Niet alleen de complexiteit van de aparte wetten en regels is problematisch, met name de stapeling ervan zorgt ervoor dat besturen overbelast raken.” In 2025 is de Rijksoverheid begonnen om met bureau AEF te onderzoeken hoe besturen praktisch kunnen omgaan met de top 10 van de regeldruklijst.”

Volgens Koreman ligt er vooral een taak voor overheden. “Maak het eenvoudiger, denk mee! Minder wantrouwen, meer vertrouwen.” Gelukkig ziet Projectleider regeldrukreductie Meriam Verhoef van VrijwilligerswerkNL steeds meer lokale en regionale proeftuinen waarin geprobeerd wordt regeldruk terug te dringen. “Goede voorbeelden van regeldrukreductie gaan we verzamelen in leerbijeenkomsten voor gemeenten. Tegelijkertijd gaan we leercirkels opstarten rond de Handreiking gemeentebreed kader vrijwillige inzet die we in 2025 hebben gemaakt met het Verwey-Jonker Instituut, de VNG, gemeenten en leden.”

Adviseurs vrijwillige inzet ontwikkelen zich bij VrijwilligerswerkNL

Al meer dan twintig jaar werkt Susan van Schijndel in het vrijwilligersveld in Tilburg. Nog elke dag doet ze dat met veel plezier en energie. Mede dankzij het kennisnetwerk voor vrijwilligerscentrales van VrijwilligerswerkNL beschikt ze over de juiste kennis en vaardigheden om haar werk professioneel en met voldoening uit te voeren.

Susan van Schijndel
VrijwilligersTilburg

“Binnen de vereniging gevoed met kennis.”

Van een commerciële, geldgedreven wereld stapte ze over naar het maatschappelijke veld en kwam in een dynamische omgeving terecht waarin andere drijfveren gelden. “Dat ik met mijn werk een bijdrage lever aan een mooiere gemeente waar vrijwilligers goed kunnen groeien en bloeien, ze goed tot hun recht komen en gefaciliteerd worden en de waardering krijgen die ze verdienen, vind ik geweldig. Maar stilstaan is achteruitgaan, want dit werkveld is continu in beweging. Je moet je dus blijven ontwikkelen voor jezelf en de achterban. Daarom word ik graag gevoed met kennis, inspiratie en nieuwe vaardigheden. Er is voor mij als adviseur maar één plek waar dat echt goed kan en dat is bij VrijwilligerswerkNL.”

Ontwikkeling en verdieping

Die ontwikkeling en verdieping zoekt Susan vooral bij Het Netwerk Ondersteuning Vrijwillige inzet (NOVi), waar vakgenoten van elkaar kunnen leren. “Ik neem deel aan de online en fysieke kennissessies, de kennisboostweek en ben te vinden op het netwerkforum. VrijwilligerswerkNL is een vaste bron van goede en gerichte informatie voor mij. Ik merk dat een aanjager in dit netwerk heel belangrijk is: iemand die kansen signaleert in het veld, ontwikkelingen ziet en passend aanbod opzet. Communitymanager Marije Dévény doet dat heel goed.”

Delen betekent vermenigvuldigen

Marije zelf is heel blij met actieve leden als Susan. Voor mij draait dit netwerk om uitwisseling. Soms breng je iets, soms haal je iets. Als ik zie dat een centrale een succesvol initiatief heeft opgezet, zorg ik dat die ervaring gedeeld wordt met collega’s in het land. Door open te bespreken wat werkt en wat niet, helpen we elkaar om sterker en effectiever te worden.” Vanuit dat idee heeft Susan

samen met Inzet078! uit Dordrecht een sessie gegeven over het opzetten van een vrijwilligersflexpool. Voor haar een mooie manier om kennis te delen. “Kruisbestuiving is belangrijk. Als ik zelf een succesvol project heb, dan vind ik het zonde om het alleen lokaal te laten. Daarom werk ik graag mee aan zo’n sessie. En wat ik zelf merkte en verrassend vond, is dat er nog veel meer kennis en kunde bleek te zijn over dit onderwerp. Op basis van voorwerk naar andere centrales met flexpools dacht ik een idee te hebben van wat er zoal bestond, maar tijdens die bijeenkomst bleek er in het land nog veel meer gaande. Dat vind ik echt de kracht van VrijwilligerswerkNL en NOVi: zij kunnen dankzij hun grote netwerk die kennis bij elkaar brengen. En delen betekent vermenigvuldigen.”

Energiek en bekwaam

Om het beste uit zichzelf als adviseur te halen, nam Susan vorig jaar deel aan de Strandtweedaagse. “Daar draaide het vooral om inzicht krijgen in je persoonlijke drijfveren en in factoren die je stress geven, waardoor je als professional groeit. Dat was een hele waardevolle training omdat je met alle opgedane kennis actief aan de slag ging met verschillende werkvormen en vandaaruit de vertaalslag maakte naar je eigen advieswerk. Dat de trainers ook uit het werkveld kwamen, maakte het voor Susan extra inspirerend en leerzaam.” Met de opgedane kennis en ervaring die ik jaarrond opdoe, kan ik mijn rol als adviseur goed blijven uitvoeren en dat geeft me energie. Daarnaast ook voldoening, want wat samen met mijn collega’s van VrijwilligersTilburg kan betekenen voor organisaties en vrijwilligers in de gemeente is gewoon heel belangrijk.”

“Bij de Strandtweedaagse draait het vooral om inzicht krijgen in je persoonlijke drijfveren en in factoren die je stress geven, waardoor je als professional groeit.”

Jongeren ready organisaties voor toekomstbestendig veld

‘Help, we krijgen maar geen nieuwe vrijwilligers’ – het is een veelgehoorde noodkreet van maatschappelijke organisaties overal in het land. Door sociaal-maatschappelijke veranderingen, waaronder vergrijzing, verandert het vrijwilligersveld. Daarom ondersteunt VrijwilligerswerkNL op meerdere manieren de achterban om jongeren beter te bereiken, te betrekken en te behouden binnen vrijwilligerswerk. Jongeren Ready noemen we dat.

Een van de middelen die we inzetten is een Train-de-Trainer traject voor professionals. Veel organisaties willen wel jongeren betrekken, maar weten niet goed hoe zij hun organisatie aantrekkelijker en toegankelijker kunnen maken voor deze doelgroep. En dat terwijl vrijwilligerswerk zoveel te bieden heeft voor jongeren en vice versa. Daarom hebben we een modulair trainersconcept ontwikkeld waar vrijwilligerscentrales en grote organisaties zelf de elementen uit kunnen halen die ze interessant vinden om voor hun lokale situatie. Twee adviseurs die de training hebben gevolgd, zijn Silke Paap van VC Zeist en Noa Bar-Ephraïm die bij PEP Den Haag werkt.

Concurrentie van betaald werk

Voor beide adviseurs zijn de noodkreten van organisaties bekend. In Zeist hoort Silke vaak van organisaties dat de oudere vrijwilligers uitstromen, maar jongeren niet er niet bij willen komen. “Dat beeld van jongeren klopt niet. Uit eigen ervaring – ik zit in een bestuur met alleen maar jongeren – weet ik dat het een heel gemotiveerde doelgroep is. Het train-de-trainertraject liet goed zien waarom het dan toch lastig is ze aan een organisatie te binden. Jongeren nu hebben vooral focus op geld, omdat ze het meer nodig hebben dan de jongeren van vroeger. Ze hebben een smartphone, abonnementen en leuke dingen doen kost ook veel geld. De drive om betaald werk te doen is groot en ze krijgen vaak ook nog leuke activiteiten na werktijd aangeboden. De concurrentie voor vrijwilligersorganisaties is momenteel heel groot.”

“Ervaring om in andere denkwijze te duiken.”

Silke Paap
VC Zeist

Kennis verankeren

Ook in Den Haag vinden organisaties het moeilijk om jongeren binnen te halen. Noa hoort dat zelfs de ‘oudere’ jongeren, dertigers en zelfs veertigers, lastig te werven zijn. “Elke generatie is anders dan voorheen. Maar organisaties zijn nog ingesteld op hoe het altijd ging. Mensen doen tegenwoordig heel veel en willen zich minder graag vastleggen. Daarom was deze training ook zo fijn om te doen. In drie sessies neem je veel zaken onder de loep. Wij hebben gekeken naar onze eigen organisatie PEP en kwamen erachter dat onze communicatie kennelijk niet op jongeren gericht was. Het is een openbaring om in die denkwijze te duiken en relevantie vragen te stellen, zoals: hoe we het nu doen, is dat wel aantrekkelijk voor jongeren?”

Naast het jongeren ready maken van PEP zelf, zijn Noa en haar collega’s ook bezig met het ontwikkelen van een externe training voor organisaties in Den Haag, zodat de kennis verankerd gaat worden. “Natuurlijk is dat een langdurig traject, want je moet antwoord krijgen op veel vragen en alle lagen van de organisatie meekrijgen. Want waarom is het belangrijk dat jongeren binnenkomen? En wat is er nodig om dat te bewerkstelligen?”

Cultuuromslag voor toekomstbestendig vrijwilligersveld

Het zijn ook vragen waar ze in Zeist mee bezig zijn. Naast de cultuuromslag die nodig is, denkt Silke ook wel dat de inzichten uit het traject op korte termijn al kunnen helpen. “Het traject bood heel goede tools, resultaten uit onderzoeken en onderbouwing over hoe je jongeren kunt aantrekken. Als adviseurs bij de centrale zorgen we ervoor dat deze kennis bij de organisaties terecht komt. Wat de training me ook heeft gebracht is het besef dat het over iets groters gaat: in het hele veld is een cultuuromslag nodig om samen met de jongere generaties er iets van te maken. Dat gaat niet vanzelf ontstaan, daar moet je echt aan werken. Daarom gaan we ook in gesprek met besturen, want daar beginnen grote veranderingen. Op die manier zorgen we voor een toekomstbestendig vrijwilligersveld.”

Hier vind je de Jongeren Ready Scan: jongerenreadyscan.vrijwilligerswerk.nl

Noa Bar-Ephraïm
PEP Den Haag

Vereniging
Vrijwilligerswerk[NL]

De verrijking van #Meedoen door nieuwkomers

Ruim 43.000 matches via 38 #Meedoenbalies. Het is een indrukwekkend getal. Je kunt je voorstellen dat dankzij deze matches veel azc-bewoners hierdoor op een zinvolle en actieve manier bezig zijn in de lokale samenleving. En toch vertelt een getal niets over de persoonlijke impact. Om die in beeld te brengen, nemen we je mee naar Arnhem. Maak kennis met Samer, Yahya en Jean Michel: drie mannen voor wie de #Meedoenbalie veel heeft betekend.

Marli Hulsman
Vrijwilligerscentrale
Arnhem

Arnhem is een actieve gemeente als het gaat om de opvang en integratie van nieuwkomers. Het wordt niet voor niets een gastvrije stad genoemd. De #Meedoenbalie is er enkele jaren geleden gestart en qua vraag en aanbod loopt het op rolletjes. De coördinatoren Naomi Saeidi en Marli Hulsman, beide werkzaam bij Vrijwilligerscentrale Arnhem, zijn altijd aanwezig bij de online sessies die georganiseerd worden door VrijwilligerswerkNL. “Het tweemaandelijkse overleg geeft een goede gelegenheid om ook andere balies te spreken en uit te wisselen. Vanuit VrijwilligerswerkNL worden we op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen en er is goed contact als er vragen zijn.” Zonder #Meedoen zou er minder verbinding en ontmoeting zijn tussen azc-bewoners en de stadsbewoners. Zij krijgen de kans elkaar op deze manier te ontmoeten bij organisaties en in de wijken.”

De taal en cultuur leren kennen

Samer is een van die azc-bewoners. Hij is pas een jaar in Nederland en moet nog starten met het taalprogramma. Dat weerhoudt hem er echter niet van om meerdere keren per week vrijwilligerswerk te doen. Bij de #Meedoenbalie is hij bekende en graag geziene gast. Of het nu gaat om werken in de tuin, koken of het opbouwen van een festival voor kinderen: Samer vindt veel leuk. Hij is namelijk graag bezig. “In Nederland ligt mijn toekomst en daarom wil ik zo snel mogelijk de taal en cultuur leren kennen en mensen ontmoeten.” Het is zijn wens om op termijn een opleiding te volgen, al kijkt hij nog niet te ver vooruit. Eerst wil hij de taal leren en meer vaardigheden opdoen via de vrijwilligersklussen in de stad.

“Werken met nieuwkomers een verrijking.”

Doorstroom naar betaald werk

Iemand die door het doen van vrijwilligersactiviteiten is doorgestroomd naar een betaalde baan is Yahya. Stap voor stap is hij bezig om zijn leven in Nederland vorm te geven en te integreren. Omdat lange, lege dagen niks voor hem zijn, ging Yahya al heel snel na zijn komst in het azc op zoek naar manieren om zijn tijd zinvol te besteden. Hij werd een vast gezicht bij het ontmoetingspunt van #Meedoen en A Beautiful Mess. Hij werd er de ICT-specialist en eveneens barista. A Beautiful Mess zag hoe gemotiveerd hij was en bood hem de kans om bij een nieuwe locatie aan de slag te gaan in de keuken en aan de bar. De organisatie biedt leer-werktrajecten aan nieuwe Nederlanders om werkervaring op te doen en economisch onafhankelijk te kunnen worden. In het restaurant heeft hij het heel erg naar zijn zin. Volgens Yahya zijn vrijwilligersklussen een heel goede manier om uit wat hij een 'boring mood' noemt te komen. "De dagen op het azc zijn lang, want je kunt zo weinig doen. Eten-slapen-repeat, zo voelt het. Het is een verwarrende tijd als je in de aanvraagprocedure zit voor een verblijfsvergunning. Het is alsof je leven op pauze staat. Bezig zijn is dan heel goed om dat gevoel te verminderen."

Goed voor je toekomst

Ook Jean Michel beaamt dat. Via de balie van #Meedoen in het azc vond hij een vrijwilligersjob in een Arnhems voedselbos. "Het was heel leuk om er te helpen en de vrijwilligers waren allemaal zo aardig. Ze hielpen me met het spreken van Nederlands en we dronken samen koffie." Ook de organisatie zelf was erg blij met Jean Michel. Ze genoten ervan de vrolijkheid van Jean Michel. "We werken vaker met mensen uit het azc en vinden het een verrijking. Niet alleen krijg je extra hulp, maar je leert ook op cultureel vlak veel." Zijn inzet als vrijwilliger heeft Jean Michel heel veel goed gedaan. "Net als andere mensen moet ik een nieuw leven opbouwen. Door bezig te zijn kun je even vergeten dat je in een moeilijke situatie zit en je 'free and happy' voelen. Het is daarnaast ook goed voor je toekomst, want zo laat je zien dat je een aardig persoon bent die hard kan werken. Ik wil heel graag dat ook andere azc-bewoners het advies van de #Meedoen-balie volgt om activiteiten en vrijwilligerswerk te gaan doen. Het helpt echt!"

De drie verhalen zijn representatief voor de tienduizenden andere azc-bewoners in het land. Ook zij vinden via de #Meedoenbalies activiteiten en vrijwilligersklussen waardoor ze zich nuttig voelen, kunnen proeven van de Nederlandse taal en cultuur en ervaringen opdoen die de doorstroom naar een betaalde baan soepeler maken. In de toekomst wil het landelijke #Meedoen dat er nog meer uitwisseling tussen balies zal plaatsvinden, om van elkaar te leren. Gelet op het beperkte aantal uren (8 per week) en de geografische spreiding van de balies over geheel Nederland is het uitdagend om letterlijk bij elkaar in de keuken te kijken. De online ontmoetingen dragen wel bij, maar fysieke uitwisseling levert meer en betere resultaten op is de ervaring.

Website voor asielzoekers: www.ikdoemee.nl

Programmawebsite: www.vrijwilligerswerk.nl/meedoenvanafdag1

De impact van maatschappelijke samenwerking

Stel je eens voor dat medewerkers van alle bedrijven zich in werktijd vrijwillig mogen inzetten. Zo ver is het nog niet, maar dankzij de inzet van Good Busy is in 2025 een grote stap gezet. Door samen te werken met de Algemene Werkgeversvereniging Nederland (AWVN) is vrijwillige inzet door bedrijven een vaste waarde geworden in de wereld van arbeidsvoorwaarden, cao's en het denken over gezond en duurzaam werkgeverschap.

Jasper Schramade
Algemene Werkgeversvereniging Nederland (AWVN)

Als adviseur arbeidsvoorwaarden en arbeidsvoorwaardenvorming was Jasper Schramade al bezig met een visie op Maatschappelijk Verantwoord Werkgeven toen Good Busy aan tafel kwam. Namens VrijwilligerswerkNL zet dit programma zich al jaren in om vrijwilligerswerk door medewerkers van bedrijven op de kaart te zetten. Yvonne Snelders, projectleider van Good Busy is blij met de samenwerking. "Het is een maatschappelijke missie die je niet alleen bereikt, maar door op te trekken met relevante en betrouwbare bondgenoten, zoals AWVN."

Opgenomen in adviezen en materialen

Tijdens de gesprekken tussen Good Busy en AWVN bleken de partijen elkaar goed te vinden in de visie dat zowel betaald als onbetaald werk van essentiële waarde zijn voor een verbonden samenleving en veel meer hand in hand kunnen gaan. Daarnaast kan vrijwilligerswerk door medewerkers worden ingezet als vorm van informeel leren, iets waar bedrijven volgens Jasper direct baat bij hebben. "Stages zijn wel een bekende vorm van informeel leren, maar dat vrijwilligerswerk dat ook is, weten veel bedrijven nog niet. Het is ook een manier om een aantrekkelijke werkgever te zijn, wat in een krappe arbeidsmarkt gunstig is. Daarom is het goed dat we het nu hebben opgenomen in ons denken over maatschappelijk verantwoord werkgeven en dit uitdragen door bij ons aangesloten werkgevers te gidsen, te adviseren en waar nodig te beïnvloeden."

"Een manier om een aantrekkelijke werkgever te zijn."

Erkenning van de waarde van vrijwilligerswerk

Het resultaat van de samenwerking sluit volgens Jasper goed aan bij de visie op Brede Welvaart van de Sociaal-Economische Raad. “Zij stellen dat het vermogen om brede welvaart blijvend te creëren groeit door innovatie, ondernemerschap en waardig (vrijwilligers)werk. Hiermee wordt op grote schaal erkend dat vrijwillige inzet net zo van waarde is voor de maatschappij en voor medewerkers als betaald werk. Miljoenen mensen doen al vrijwilligerswerk. Voor werkgevers is het ook goed om te weten welke skills zij daarbij opdoen en hoe je die kunt benutten en faciliteren.”

Plek binnen de visie op Maatschappelijk Verantwoord Werkgeven

Wat AWVN hoopt te bereiken door vrijwilligerswerk op de kaart te zetten, is dat werkgevers en werknemers, wanneer zij met elkaar in gesprek zijn, niet alleen kijken naar hetgeen er in een kalenderjaar gedaan moet worden. “We willen dat ze breder kijken en zich afvragen wat hun verantwoordelijkheid is richting de samenleving waaruit de mensen komen die bij hen werken.” Ook Yvonne hoopt dat, doordat vrijwilligerswerk een plek heeft binnen de visie op Maatschappelijk Verantwoord Werkgeven, bedrijven inzien dat het voor zowel de samenleving, medewerkers als de bedrijven zelf een enorme kans is om een positief verschil te maken. “Een mooi voorbeeld van een voorloper op dit vlak is ING. In hun cao is opgenomen dat medewerkers vanaf zestig jaar de mogelijkheid hebben om één dag per week hun kennis en kunde in te zetten bij maatschappelijke organisaties, met behoud van arbeidsvoorwaarden. Ze doen dit zodat de medewerkers vitaal blijven en om iets terug te geven aan de maatschappij.”

Samen sterk

Door samen te werken met maatschappelijk betrokken bondgenoten, zoals in dit geval met AWVN, wordt de waarde die vrijwilligerswerk biedt – naast betaalde arbeid – breder erkend en ingebed. Daar plukken we als samenleving allemaal de vruchten van, vindt Yvonne. “Daarom hopen we dat nog meer bedrijven vrijwillige inzet als vaste waarde op de werkvloer gaan zien. Samen creëren we een rimpeleffect. De volgende stap is daarom om HR-professionals meer te betrekken bij dit thema. Hiervoor zijn een lange adem en creatieve invalshoeken nodig, maar samen komen we zeker verder.”

Website: www.goodbusy.nu

Altijd de laatste inzichten en nieuws?
Ga naar www.vrijwilligerswerk.nl

Vereniging
Vrijwilligerswerk[NL]